

KOMENTÁŘ

28. 5. 2021

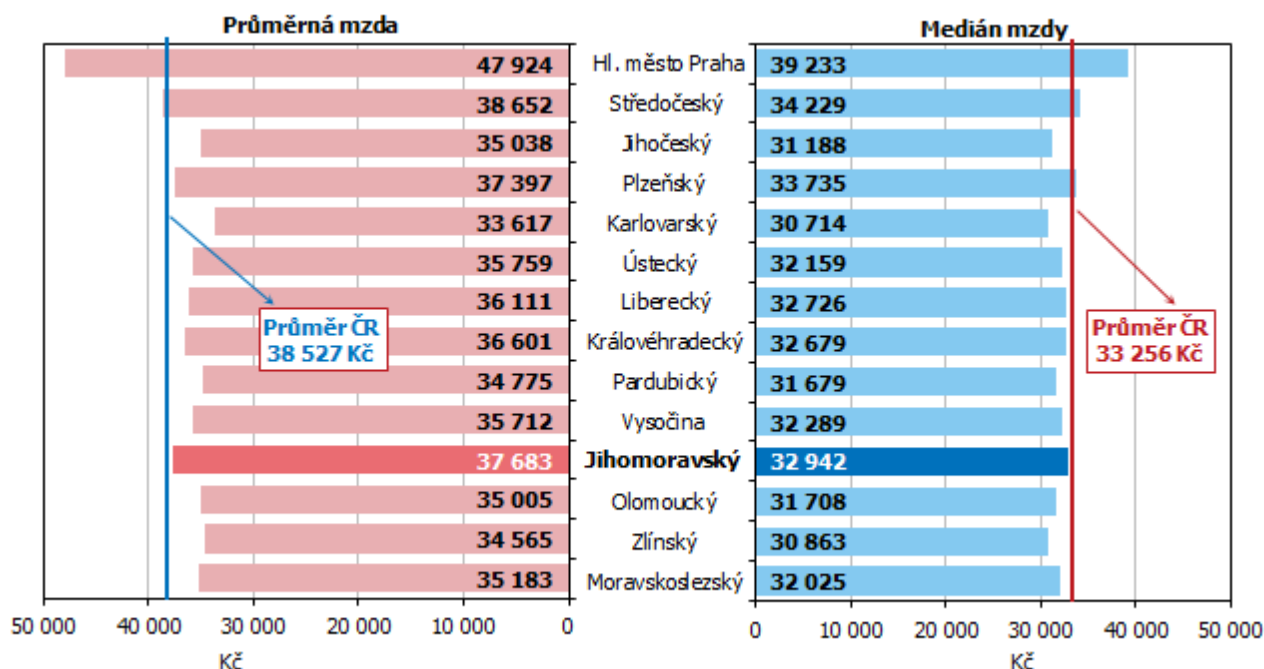
Struktura mezd zaměstnanců v Jihomoravském kraji v roce 2020

Podle výsledků strukturálního šetření mezd zaměstnanců dosáhla průměrná mzda pracovníka v Jihomoravském kraji v roce 2020 celkem 37 683 Kč. Medián měsíční mzdy, což je mzda uprostřed mzdového rozdělení, činil 32 942 Kč. Zatímco průměrná mzda řídicích pracovníků v kraji přesáhla částku 75 tisíc Kč, mzda pomocných a nekvalifikovaných pracovníků nedosáhla ani 23 tisíc Kč. Mzdy se ale meziročně zvýšily u všech kategorií zaměstnání.

Český statistický úřad ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí publikuje již řadu let výsledky strukturální statistiky mezd zaměstnanců. **Toto výběrové šetření se odlišuje od ostatních mzdových zjišťování, neboť jsou přímo sledovány mzdy jednotlivých zaměstnanců a nikoli celkové objemy mzdových prostředků na úrovni podniků či organizací.** To je jedním z důvodů, proč se průměrná mzda z různých mzdových zjišťování od sebe liší. Od roku 2011 byli do šetření zahrnuti i dříve nesledovaní zaměstnanci z podniků s méně než 10 zaměstnanci a také zaměstnanci neziskových institucí a podnikatelů-fyzických osob.

Šetřením jsou podrobně zjišťovány všechny složky hrubého výdělku a také personální údaje o zaměstnanci (např. pohlaví, vzdělání, věk). Získává se tak detailní statistika, která slouží podrobným analýzám trhu práce a jeho vývoje zejména na úrovni celé České republiky. Výsledky **za kraje** se publikují v jednodušším třídění.

Graf 1 Průměrná hrubá měsíční mzda a medián mezd v roce 2020 podle krajů

Průměrná hrubá měsíční mzda v Jihomoravském kraji v roce 2020 dosáhla podle výsledků strukturálního šetření částky **37 683 Kč (40 654 Kč u mužů a 33 975 Kč u žen)**, ve srovnání s ostatními kraji byla 3. nejvyšší. Proti roku 2019 se průměrná měsíční mzda zvýšila o 2 327 Kč (o 2 109 Kč u mužů a o 2 619 Kč u žen). **Mzdy mužů v kraji jsou dlouhodobě vyšší než mzdy žen, rozdíl mezi nimi se ale meziročně snížil**

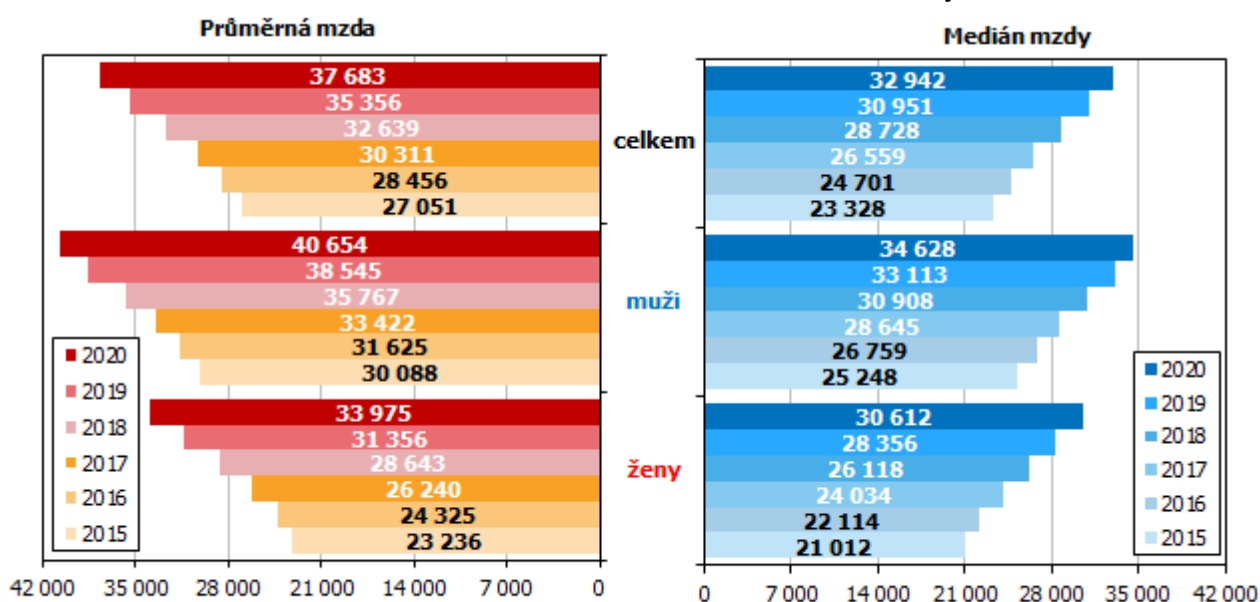
KOMENTÁŘ

(v roce 2019 byla průměrná mzda žen v Jihomoravském kraji nižší o 7 189 Kč, v roce 2020 byl rozdíl 6 629 Kč).

Výsledkem strukturálního šetření mezd není jen průměrná mzda, na kterou zpravidla nedosáhnou dvě třetiny zaměstnanců, ale také **medián mzdy**. Ukazuje mzdu zaměstnance **uprostřed** mzdového rozdělení (právě stejný počet mezd je vyšších i nižších než medián) a vypovídá tak mnohem lépe o skutečné mzdové úrovni.

Medián mzdy v Jihomoravském kraji v roce 2020 dosáhl **částky 32 942 Kč (34 628 Kč u mužů a 30 612 Kč u žen)**. Rozdíl výše průměrné mzdy a mediánu mezd činil 4 741 Kč. Mezikrajské srovnání úrovně průměrné mzdy a mediánu mzdy je obsahem grafu 1, pro zdůraznění rozdílu průměrné mzdy a mediánu mzdy zde bylo ponecháno stejné měřítko osy x. Medián mzdy v Jihomoravském kraji byl mezi kraji 4. nejvyšší.

Graf 2 Průměrná hrubá měsíční mzda a medián mezd v Jihomoravském kraji

Důležitým výsledkem strukturálního šetření mezd je jejich **třídění podle zaměstnání**. K tomu je používána Klasifikace zaměstnání ČSÚ, vypracovaná na podkladě mezinárodního standardu. V roce 2011 došlo k implementaci nové verze klasifikace zaměstnání ISCO-08 (v ČR rozšířená pětimístná verze CZ-ISCO).

Údaje za Jihomoravský kraj ve srovnání s ostatními kraji za rok 2020 jsou obsahem tabulky 1 a grafu 3. Čísla v kroužku v grafu 3 znamenají pořadí mezi kraji, řazení krajů je vždy od nejvyšší mzdy. V pomyslném krajském žebříčku jsou nejlépe umístěni specialisté (vysoce kvalifikovaní nemanuální pracovníci). Naopak k těm horším výsledkům srovnání patří 14. místo mezd řemeslníků a opravářů a 13. místo u výše mezd pracujících jako obsluha strojů a zařízení, montéři.

Nejvýraznější mzdová diference mezi kraji ČR v rámci jedné kategorie zaměstnání byla v roce 2020 u mezd řídicích pracovníků. Zaměstnanci zařazení do této třídy v hl. městě Praze pobírali měsíčně hrubou mzdu 107 665 Kč, zaměstnanci v Karlovarském kraji „pouze“ 65 490 Kč, tedy o více než 42 tisíc Kč méně. Z barevného odlišení v tabulce 1 je patrné, že v hl. m. Praze byly u 4 kategorií zaměstnání průměrné mzdy v čele pořadí krajů, naopak kraje Karlovarský a Zlínský byly u 2 kategorií na konci pořadí krajů.

KOMENTÁŘ

Tab. 1 Průměrná hrubá měsíční mzda podle kategorií zaměstnání v krajích v roce 2020

	CZ-ISCO ¹⁾								
	1000	2000	3000	4000	5000	6000	7000	8000	9000
Hl. město Praha	107 665	63 295	46 593	35 152	28 486	*	33 516	32 655	21 838
Středočeský kraj	83 994	52 219	42 045	31 735	27 088	28 591	36 116	34 597	23 868
Jihočeský kraj	74 003	48 788	38 654	28 820	27 885	*	30 732	29 496	23 027
Plzeňský kraj	77 035	51 009	41 191	31 319	28 650	*	33 722	30 703	24 239
Karlovarský kraj	65 490	46 580	37 676	29 912	28 263	*	31 453	29 500	23 111
Ústecký kraj	75 484	48 940	40 368	29 375	27 486	*	32 539	31 867	21 894
Liberecký kraj	72 822	48 530	39 709	28 461	28 042	*	32 522	31 026	23 863
Královéhradecký kraj	68 894	48 794	39 994	29 899	27 982	27 708	34 119	33 539	24 095
Pardubický kraj	69 932	46 080	37 943	30 667	27 290	26 461	31 488	29 748	22 499
Kraj Vysočina	71 757	50 682	39 500	30 835	28 058	27 744	30 477	30 114	22 822
Jihomoravský kraj	75 873	52 233	40 207	31 168	27 391	*	29 808	29 439	22 705
Olomoucký kraj	70 297	48 213	37 757	29 935	26 714	*	31 806	29 215	22 645
Zlínský kraj	67 469	48 208	38 050	27 216	25 684	*	30 379	31 596	21 917
Moravskoslezský kraj	71 635	48 230	39 128	27 842	27 467	*	32 224	30 862	21 257

¹⁾ kategorie zaměstnání:

1000 - řídicí pracovníci

2000 - specialisté

3000 - techničtí a odborní pracovníci

4000 - úředníci

5000 - pracovníci ve službách a prodeji

Pozn.: Údaje nahrazené hvězdičkou nevyhověly publikačním kritériím

(kvalita odhadu mzdy měla průměrnou chybu větší než ± 10,0 %)

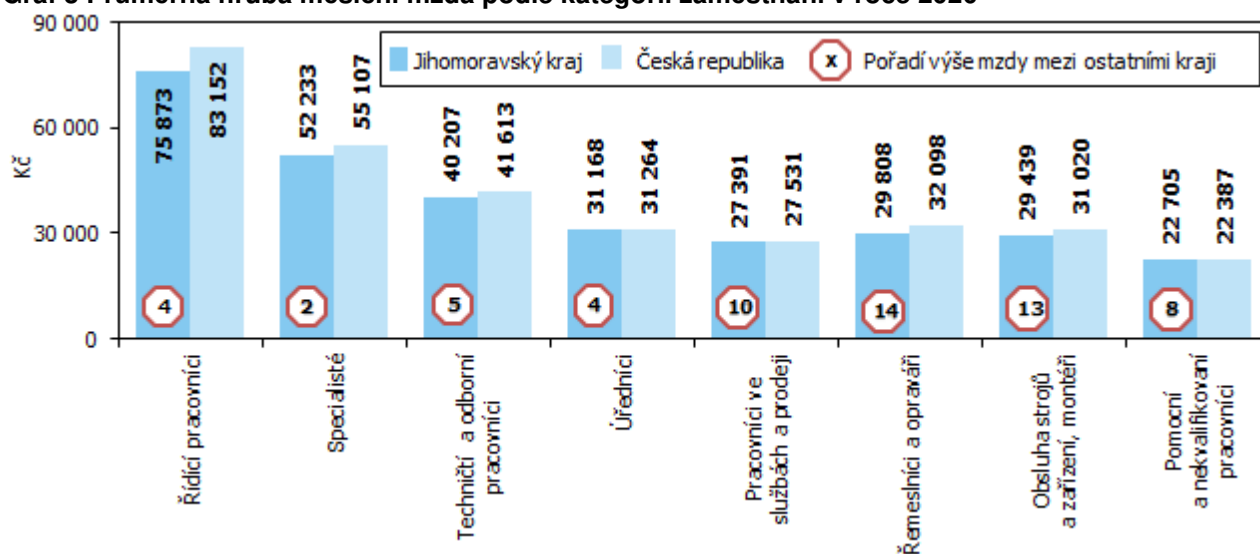
6000 - kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybnářství

7000 - řemeslníci a opraváři

8000 - obsluha strojů a zařízení, montéři

9000 - pomocní a nekvalifikovaní pracovníci

Graf 3 Průměrná hrubá měsíční mzda podle kategorií zaměstnání v roce 2020

Shodně s ostatními kraji v ČR byly v Jihomoravském kraji **nejvyšší mzdy u pracovníků v manažerských pozicích** (75 873 Kč). U této kategorie zaměstnání byl zjištěn nejvyšší meziroční nárůst v absolutním vyjádření (o 3 575 Kč). Nejvyšší relativní nárůst průměrné mzdy byl zaznamenán u pracovníků ve službách a prodeji

KOMENTÁŘ

(o 11,0 %). Na opačném pólu žebříčku výše krajských mezd podle kategorie zaměstnání jsou mzdy pomocných a nekvalifikovaných pracovníků. V roce 2020 činily jen 22 705 Kč. Nejnižší růst průměrné mzdy v relativním i v absolutním vyjádření (o 2,1 %, tj. o 626 Kč) byl zjištěn u řemeslníků a opravářů.

Rozdíl výše mezd v kraji mezi nejlépe a nejhůře odměňovanými kategoriemi zaměstnání (řídící pracovníci vs. pomocní a nekvalifikovaní pracovníci) se zvýšil. V roce 2015 byla mzda řídicích pracovníků vyšší o 41,5 tisíc Kč, v roce 2020 byla proti mzdě pomocných pracovníků vyšší již o 53,2 tisíc Kč.

Tab. 2 Průměrná hrubá měsíční mzda podle kategorií zaměstnání v Jihomoravském kraji

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Přírůstek (úbytek) 2020 proti 2019	
							v Kč	v %
Mzda podle kategorie zaměstnání (CZ-ISCO) v Kč								
1 - řídicí pracovníci	57 404	57 777	58 177	60 960	72 298	75 873	3 575	4,9
2 - specialisté	38 961	41 315	43 513	46 274	49 245	52 233	2 988	6,1
3 - techničtí a odborní pracovníci	29 124	30 740	32 443	34 951	37 915	40 207	2 292	6,0
4 - úředníci	22 414	23 546	25 222	26 879	29 443	31 168	1 725	5,9
5 - pracovníci ve službách a prodeji	16 791	17 798	19 423	21 855	24 670	27 391	2 721	11,0
6 - kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství	19 127	*	*	23 324	*	*	x	x
7 - řemeslníci a opraváři	23 401	24 199	25 933	27 430	29 182	29 808	626	2,1
8 - obsluha strojů a zařízení, montéři	21 623	22 838	24 776	26 727	28 121	29 439	1 318	4,7
9 - pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	15 946	16 261	17 622	20 119	21 130	22 705	1 575	7,5

Pozn.: Údaje nahrazené hvězdičkou nevyhovely publikačním kritériím
(kvalita odhadu mzdy měla průměrnou chybu větší než ± 10,0 %)

Struktura průměrné měsíční mzdy podle složek se mezi kraji výrazně nelišila. Pokud v Jihomoravském kraji dosáhla průměrná měsíční mzda částky 37 683 Kč, pak z ní na základní složku připadlo 68,5 %, prémie a odměny tvořily 14,0 %, náhrady mzdy 12,3 % a zbylých 5,2 % připadlo na příplatky za přesčas, pohotovost či ostatní příplatky. Ve srovnání s rokem 2019 se o 1,4 procentního bodu zvýšil podíl náhrady mzdy, a to na úkor základní složky z prémie a odměn.

Poznámka

Do hrubých mezd se ve strukturální statistice počítají všechny mzdy za práci včetně prémie, odměn a dalších platů, dále náhrady mzdy za neodpracovanou dobu (dovolenou, svátky, překážky v práci apod.) a odměny za pracovní pohotovost. Průměrná mzda zaměstnance je vypočtena poměření s jeho placenou dobou, tedy počtem měsíců, za které mzdu či náhradu mzdy skutečně pobíral, odečtena je doba nemocí a dalších neplacených nepřítomností v práci za daný rok. Vypočtená průměrná hrubá měsíční mzda tak vypovídá o srovnatelných mzdových úrovních v různých zaměstnáních (pracovních místech) při zjištěném objemu placené doby.

Více informací naleznete v publikaci *Struktura mezd zaměstnanců v roce 2020*.

Kontakt:

Ing. Karel Adam
Krajská správa ČSÚ v Brně
e-mail: karel.adam@czso.cz
tel.: 542 528 172